

V malé obci Černouček v okrese Litoměřice v Ústeckém kraji se život obrátil na ruby. Právě sem se před deseti lety se svou manželkou Evou přestěhoval Petr Pavel, nový prezident České republiky. Jeho sousedé hned po jeho zvolení bouřlivě oslavovali. I my gratulujeme novému prezidentovi a blahopřejeme i obci Černouček, která je členem SMS ČR. Starostce Lucii Kavanové děkujeme za fotku a těšíme se s ní brzy na rozhovor.

AKTUÁLNĚ

ZVEME VÁS NA KONFERENCI ŽIVOT V OBCÍCH 2023+

Sdružení místních samospráv ČR zve všechny starostky a starosty na konferenci Život v obcích 2023+, která se uskuteční ve čtvrtek 23. března v Pardubicích. Hlavním tématem bude zachování dostupných služeb na venkově...

str. 4

15 let SMS ČR:

SMS ČR PRO MĚ NENÍ PRÁCE, ALE SRDCOVÁ ZÁLEŽITOST

Rozhovorem s organizační manažerkou Editou Nezvalovou, na kterou se všichni ze SMS ČR spoléhají, obracíme, kterou žádají o pomoc, která je duší zlínské kanceláře, která musí mít o všem a o všech přehled, startuje seriál, jenž věnujeme letošního patnáctiletému výročí SMS ČR...

str. 8

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE

OBNOVILI STODOLU Z POLOVINY 17. STOLETÍ. CHTĚLI TOTIŽ ZACHRÁNIT TO, CO JINDE NEMAJÍ

Malebná obec Trstěnice v Pardubickém kraji láká k návštěvě z mnoha důvodů. Jedním z nich může být prohlídka unikátní polygonální roubené stodoly. Takových tu dříve stávaly desítky. Dnes jsou k vidění jen dvě. Jedna se sem přestěhovala ze sousední vsi, druhou zrekonstruovala obec...

str. 19

REPORTÁŽ ZE ŠTRASBURKU... TO NEBUDE

To se mně tak v lednu přihodilo, že jsem dostala pozvání vyrazit společně se starosty do Štrasburku. A to se neodmítá. Na programu byla mimo jiné návštěva Evropského parlamentu a sídla Rady Evropy. Jak jinak, šlo přece o studijní cestu. Sluší se vzkázat organizátorům, díky za to pozvání, bylo to báječné a skvěle připravené.

Nejspíš teď zklamu všechny, kdo by ode mě očekávali podrobný reportážní výstup, ve kterém se rozepíšu o smyslu EU a našem členství v něm. O tom si přečtete třeba na Wikipedii. Návštěva obou institucí mě fascinovala, ale v podstatě jsem se „jen“ se svým odjakživa proevropským smýšlením utvrdila v tom, že všechno je tak, jak jsem si už myslela. Snad jsem tam jen o něco silněji zavnímala jakousi vděčnost a při pohledu na mapu toho komplexu států si řekla, jak je dobře, že je součástí téhle party i naše malá zemička, nedaleko které nyní zuří válka.

Kromě výborných alsaských vín a skvělé společnosti kolegů ze SMS a starostů jsem si užívala návštěvy památek, vystoupala na věž katedrály (ještěže je jen jedna), projela se lodí, a vůbec tak nějak změnila prostředí, což člověka vždycky občerství. Přesto všechno jsem byla v myšlenkách stále tady, v České republice. Elektrizující atmosféra předvolebních dnů mě zajímala natolik, že jsem s mobilem před očima občas zapomínala, kde to vlastně jsem. Ať mír dál zůstává s naší krajinou – zpívala jsem si v duchu při zapalování svíčky v katedrále.

Pokud bych měla napsat reportáž o mé návštěvě Štrasburku, napsala bych nejspíš hlavně o starostech, se kterými jsem měla možnost se blíže seznámit. Ono totiž když jedete s někým osm hodin v autobuse, vyslechnete neuvěřitelné příběhy, pokud je teda zrovna klid a celé osazenstvo nezpívá za doprovodu kytaristy, který s přehledem zvládne na tři či čtyři akordy doprovodit cokoliv ze zpěvníků Já písnička. Klobouk dolů a palec nahoru za tu vytrvalost.

Ač to byl krátký čas a s mnohými jsem stihla prohodit jen pár vět, uvědomila jsem si, že mě snad nikdy nepřestane fascinovat, co jsou

to ti starostové za lidi. Tak třeba Jitka je původní profesí čalounice, umí restaurovat historický nábytek, vyřezávat s pomocí motorové pily, a ještě ke všemu dělá do včel, Marek se vyučil elektrikářem, poté dělal devět let bachaře ve vězení a Ladislava začínala jako kadeřnice a později vystudovala mimo jiné veřejnou správu... a tak bych mohla pokračovat dál.

Nádherné pro mě bylo setkat se tváří v tvář s těmi z vás, s nimiž už jsme vedli rozhovory například pro seriál příklady dobré praxe. „Aha, vy jste z Okrouhlice? Tam máte tu školu.“ „Jo a vy jste z Manětína? Vy zase máte chalupu v Dolních Polžicích, že je to tak?“ Snad u každého názvu vesnice jsem si vybavila nějakou zajímavost, o které už díky našim krajským manažerům vím. Škola, zvonice, kostel duchů, kompostárna...

A tak jsem moc ráda, že jsem měla příležitost se s některými z vás konečně potkat a poklábosit. A těším se, že to nebylo naposledy. Těším se na vás, ať už ve Štrasburku, nebo na jiném výletě, na konferenci nebo klidně někde u ohně, a moc bych si přála, aby nás spojoval nejen náš nový prezident, ale i zpravodaj SMSKA, který pro vás všechny budu ráda i nadále připravovat.

Hezké čtení přeje

Marie Macháčová, šéfredaktorka

Vážené paní starostky, páni starostové, přátelé samospráv,

první měsíc nového roku je za námi a že byl opět nabitý celou řadou významných událostí, o tom svědčí i následující přehled toho nejdůležitějšího, čemu jsem se věnovala a co vám ve své pravidelné rekapitulaci předkládám.

Za prvé: DTM a podpis dodatku k memorandu o spolupráci s Pardubickým krajem

S blížící se povinností krajů zřídit digitální technické mapy (DTM) souvisí i navazování co nejužší spolupráce SMS ČR s jednotlivými kraji. Na začátku ledna jsme s hejtnanem Pardubického kraje podepsali dodatek k memorandu o spolupráci, jenž umožní všem obcím v kraji využít náš odborný aparát, který výrazně usnadní sběr dat pro DTM. Další jednání o rozšíření spolupráce v otázce DTM vedeme aktuálně v Ústeckém a Olomouckém kraji.

Za druhé: valorizace platů představitelů samospráv

Po zjištění, že se veřejné opatrovnictví nedostalo do plánu legislativních prací vlády pro letošní rok, jsem se rozhodla iniciovat se zástupci dotčených resortů (Ministerstva vnitra, Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva spravedlnosti) jednání o řešení této problematiky. Po schůzce si dovoluji tvrdit, že se konečně blýská na lepší časy. Dohodli jsme se na předložení původní vypracované novely zákonů, která mimo jiné zavádí možnost převedení opatrovnictví na jinou obec formou veřejnoprávní smlouvy. To doposud nebylo možné. Připomeňme, že současný stav je zcela nevyhovující zejména pro neuvolněné starosty a jejich opatrovance. Další změnou k lepšímu je gesční ukotvení veřejného opatrovnictví na Ministerstvu práce a sociálních věcí, což by mohlo pomoci obcím především z pohledu metodického vedení.

Za třetí: Stavební zákon je tématem i letošního roku

Novela stavebního zákona prošla prvním čtením a nastává období na předložení pozměňovacích návrhů a obhajoby klíčových ustanovení. Abychom byli připraveni na veškeré navržené změny, s nimiž se můžeme setkat, svolala jsem jednání se zástupci Ministerstva pro místní rozvoj, kolegy poslanci, zástupci samospráv a právníky. Řešili jsme na-

příklad problematiku černých staveb, územního plánování, stavebních předpisů, standardů i účastenství. Stále platí, že síť stavebních úřadů zůstane zachována, nicméně Ministerstvo pro místní rozvoj v současné době prostřednictvím krajů zjišťuje, které stavební úřady navrhnou krajské stavební úřady ke zrušení či sloučení s jinými, s těmi pak následně zahájí jednání. Důvodem je příprava vyhlášky, jež má obsahovat seznam stavebních úřadů, a také očekávaný přechod na výkonový model, jehož nákladovost již Ministerstvo vnitra přibližně vyčíslilo.

Kompetence zřizovatelů škol, střet zájmů či konference o finančních kontrolách...

Kromě výše zmíněného jsme s kolegy místopředsedy Oldřichem Vávrou a Petrem Haladou jednali s ministrem školství Vladimírem Bařelem o zvýšení kompetencí zřizovatelů škol. S kolegyní ze Sněmovny i předsednictva SMS ČR Věrou Kovářovou jsem absolvovala schůzku u ministra spravedlnosti Pavla Blažka. Společně jsme řešili další kroky ve věci střetu zájmů. Ledem jsem završila dvoudenní odbornou konferenci na téma finanční kontroly ve veřejné správě, kterou organizovalo Ministerstvo financí na zámku v Loučni. Vystoupila jsem s prezentací o zřízení evidence plánovaných kontrol, jež by vyřešila problematiku duplicitních kontrol, jež trápí hlavně ty nejmenší obce.

V březnu vás zvou na konferenci do Pardubic!

Po prezidentských volbách se naše země znovu nadechuje po emoční nabitě kampani. Blahopřeji zvolenému prezidentu České republiky Petru Pavlovi a jsem velmi ráda, že ve svém projevu apeloval na nutnost spojit rozdělenou společnost. Věřím, že se o to ze své pozice zasadí. Ale pojďme se o to zasadit i my. A protože ze zkušeností už víme, že ke spojení a nalézání společných témat ve světě samospráv pomáhají třeba konference, dovoluji mi pozvat vás na první letošní konferenci, kterou SMS ČR pořádá ve čtvrtek 23. března v Pardubicích. Hlavním tématem bude zachování dostupných služeb na venkově.

Krásné zimní dny, přátelé, těším se na shledanou!

Vaše Eliška Olšáková
předsedkyně SMS ČR

Střípky z právní poradny

V pravidelné rubrice přinášíme otázky a odpovědi z právní poradny, kterou provozuje pro členské obce legislativní oddělení Sdružení místních samospráv ČR. Vybíráme pro vás záměrně ta témata, která se samospráv týkají obecně.

Může starosta i bez zkoušky provádět ověřování nebo zápisy do Czech pointu?

Dotaz:

Zaměstnanci obce musí mít pro výkon některých činností úřednickou zkoušku. Zaznamenali jsme však informaci, že starostové tuto povinnost nemají. Obec nemá žádné úředníky, takže starosta je na vše sám. Může bez zkoušky provádět ověřování nebo zápisy do Czech pointu?

Odpověď:

§ 14 odst. 1 zákona č. 21/2006 Sb., o ověřování, stanoví, že vidimaci a legalizaci u obecního

úřadu provádí úředník, který prokázal zvláštní odbornou způsobilost pro výkon správních činností při správě matrik a státního občanství nebo odbornou způsobilost matrikáře podle zákona o matrikách nebo složil zkoušku zákona o ověřování.

Ověřování však mohou provádět také starosta a místostarosta (kteří jsou podle § 109 odst. 1 zákona o obcích součástí obecního úřadu), na něž se povinnost podle § 14 odst. 1 zákona o ověřování nevztahuje, neboť nejsou úředníky. V popsaném případě, kdy na obci nepůsobí žádný úředník se zkouškou odborné způsobilosti, tedy může ověřování provádět (po obsazení funkce) starosta a místostarosta.

Podobně mohou starosta a místostarosta podle stanoviska Ministerstva vnitra provádět autorizovanou konverzi na žádost a další správní činnosti (na obci I. typu např. správu místních poplatků, silniční správní úřad pro místní komunikace nebo rozhodování o kácení dřevin mimo les). Nicméně v případě náročnější správní činnosti doporučujeme starostům a místostarostům vždy prostudovat příslušnou metodiku, případně postup konzultovat s krajským úřadem.

Zpracoval
Dominik Hrubý
legislativní analytik
SMS ČR

Březnová konference ŽIVOT V OBCÍCH 2023+ se zaměří na zachování dostupnosti služeb

Sdružení místních samospráv ČR zve všechny starostky a starosty na konferenci Život v obcích 2023+, která se uskuteční ve čtvrtek 23. března v Pardubicích. Hlavním tématem konference bude zachování dostupných služeb na venkově.

Aktuálně

Řečníci představí konkrétní chytrá řešení, která lze využít nejen pro udržení obslužnosti venkovských obcí, ale i pro zvýšení její úrovně. Zazní i doporučení, kde lze aktuálně získat podporu a navázat spolupráci ze strany státu, krajů i dalších organizací.

Vystoupí hejtman i ministr

Na konferenci vystoupí také hejtman Pardubického kraje Martin Netolický, ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela či zástupce České pošty. Užitečné informace se účastníci dozvědí

rovněž od zástupců soukromých společností, oborových asociací a úřadů, jako je například Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových.

Zapište si to do diářů!

Konference se uskuteční 23. března od 9 hodin v Pardubicích, místem konání je Dům techniky Pardubice. Účast je pro starosty zdarma. Přihlášku a veškeré další informace naleznete zájemci zde: <https://www.smscr.cz/konference/zivot-v-obcich-2023-v-pardubicich/>

Jak na vyhlášení právních předpisů?

Řada obcí při vyhlášení svých právních předpisů (obecně závazných vyhlášek a nařízení) stále ještě nepostupuje v souladu s platnými normami. Vyplynulo to z poznatků Ministerstva vnitra. Tyto obce podle zjištění nevyužívají Sbírku právních předpisů územních samosprávních celků a některých správních úřadů. Povinnost takto činit je přitom účinná již od 1. ledna 2022.

Výhradně prostřednictvím Sbírky...

Obecně závazné vyhlášky a nařízení ještě donedávna obce vyhlášovaly vyvěšením na úřední desce a následně je zasílaly dozorovým orgánům. Od 1. ledna 2022 se však právní úprava změnila a obce mají povinnost vyhlášovat své právní předpisy výhradně prostřednictvím Sbírky právních předpisů územních samosprávních celků a některých správních úřadů. Zveřejnění ve Sbírce právních předpisů územ-

ních samosprávních celků a některých správních úřadů se však týká i stávajících předpisů, které mají obce povinnost takto zpřístupnit do konce roku 2024.

Nevíte, jak na to? Využijte metodické pokyny...

Pro správné vyhlášení obecně závazných vyhlášek a nařízení lze využít metodické pokyny, které jsou dostupné jak na webu Ministerstva vnitra, tak i na webových stránkách

Sbírky právních předpisů územních samosprávních celků a některých správních úřadů.

V návaznosti na výše uvedené uspořádalo Ministerstvo vnitra 24. ledna konzultační den. Pokud jste jej promeškali, můžete se v případě dotazů, které se týkají samotného vyhlášení právních předpisů ve Sbírce právních předpisů územních samosprávních celků a některých správních úřadů, obrátit na pracovníky příslušného územního pracoviště dozoru, kontaktní údaje najdete zde [Dokumenty ODK - Ministerstvo vnitra České republiky \(mvcr.cz\)](#). **red**

Co je nově potřeba pro instalaci solárních panelů (FVE)?

Ve Sbírce zákonů a nařízení byla dne 23. ledna zveřejněna novela energetického zákona, která nabyla účinnosti hned následující den. Zákon vyšel pod č. 19/2023 Sb. Ministerstvo pro místní rozvoj z tohoto důvodu aktualizovalo metodickou pomůcku pro umístění, povolení a kolaudaci solárních panelů, která má podobu přehledných tabulek.

Novela mění přístup k umístění, povolení a kolaudaci solárních panelů do 50 KW v současném stavebním zákoně (č. 183/2006 Sb.). Mělo by se jednat o výrazné zjednodušení. Zákon č. 19/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony naleznete zde: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2023-19>

Metodiku MMR naleznete také zde: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/stanoviska-a-metodiky/uzemni-rozhodovani-a-stavebni-rad/umisteni-povoleni-kolaudace-fve>

Jindra Tužilová, legislativní analytička SMS ČR

Přihlaste se do soutěže Obec přátelská rodině a seniorům 2023

Soutěž „Obec přátelská rodině a seniorům 2023“ vyhlásilo Ministerstvo práce a sociálních věcí 24. ledna. Žádosti o poskytnutí neinvestiční dotace (přihlášky) je možné zasílat **do 10. března**.

Metodiku Ministerstva práce a sociálních věcí pro soutěž Obec přátelská rodině a seniorům 2023 a dotační žádost o poskytnutí neinvestiční dotace MPSV ze státního rozpočtu na realizaci prorodinných a proseniorských aktivit na místní úrovni pro rok 2023 naleznete na stránkách ministerstva zde: <https://www.mpsv.cz/web/cz/obec-pratelaska-rodine-a-seniorum-2023>.

Zdroj: mpsv.cz

Veřejné opatrovnictví aneb Blýskání na lepší časy?

Předsedkyně SMS ČR Eliška Olšáková vrátila do hry téma veřejného opatrovnictví. Nechtěla se smířit s faktem, že chybělo v plánu legislativních prací vlády. Ve čtvrtek 11. ledna proto iniciovala jednání se zástupci tří klíčových rezortů (Ministerstva vnitra, Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva spravedlnosti). Jak jednání dopadlo a o jakou změnu má jít především?

Aktuálně

„Veřejné opatrovnictví je velké téma především pro naše členské obce. Když jsem se dozvěděla, že se s jeho legislativní úpravou v letošním plánu legislativních prací stále nepočítá, rozhodla jsem se všechna tři ministerstva přizvat k jednomu stolu,“ uvedla předsedkyně sdružení a poslankyně Eliška Olšáková. Jednání se spolu s ní účastnila také poslankyně Pavla Pivoňková (STAN), která se věnuje sociální agendě. „Byly jsme připravené podat poslancek novelu, pokud by se ministerstva zdráhala problém řešit. To se ale nestalo. Naopak jsme se všichni dohodli na rychlém řešení,“ řekla Olšáková s tím, že legislativní úprava je připravená již od roku 2018 a z ní by se mělo nyní vycházet.

Hlavní změnu, na kterou všichni opatrovníci čekají, by představovala možnost veřejnoprávních smluv, na základě kterých by mohlo opatrovnictví přejít na jinou obec. To v tuto chvíli není možné, takže musí funkci vykonávat i neuvolnění starostové, což je nevyhovující jak pro opatrovance, tak pro starostu samotného.

jin

PS pro sociální záležitosti probrala také téma snižování dopadů energetické krize na domácnosti

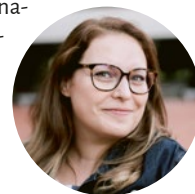
Nejen iniciativu předsedkyně SMS ČR Elišky Olšákové ohledně veřejného opatrovnictví, ale také téma přeshraniční spolupráce v rámci záchranné zdravotnické služby měla na svém prvním letošním programu pracovní skupina pro sociální záležitosti obcí.

Pracovní skupina se věnovala popisu situace s přeshraniční spoluprací v rámci záchranné zdravotnické služby, nastavila si program jednání na první pololetí a závěrem dala slovo zástupkyni Institutu prevence a řešení předlužení Gabriele Vondrušové, která představila iniciativu „Energie bez exekucí“ (energiebezexekuci.cz).

Ta nabízí pomoc obcím a hlavně jejich občanům v oblasti informací, v roli koordinační (setkání s občany nad tématem), pomoc v oblasti

bytové politiky (motivace k chytrým měřákům, nabídka splátkových kalendářů), dluhové a jiné poradenství.

Jindra Tužilová
vedoucí legislativní analytička

SMS ČR chce vyšší kompetence pro zřizovatele školských zařízení!

SMS ČR chce vyšší kompetence pro zřizovatele školských zařízení. Jde zejména o zachování stávajících pravidel, která se v praxi ukázala jako vyhovující, a podporu zřizovatelů a ředitelů ve vzájemné komunikaci a spolupráci. Zástupci sdružení v čele s předsedkyní Eliškou Olšákovou a šéfem pracovní skupiny pro školství Oldřichem Vávrou se kvůli tomu v lednu setkali s ministrem školství Vladimírem Balašem, aby mu svůj postoj objasnili.

Představitelé sdružení ministra seznámili s principálními stanovisky v oblastech zachování samostatnosti škol, posilování kompetencí zřizovatelů v hodnocení škol, akutní potřeby investic a zájmu o změnu RUD ve vazbě na počet žáků. Diskuse se rovněž vedla o aktuálních tématech počtu asistentů, podmínkách inkluzivního vzdělávání, výše ONIV, podpoře volného času a podpoře sportu. Výsledkem jednání byla shoda na nastavení pravidelnosti setkávání s vedením ministerstva a koncentraci jednotlivých témat.

Ministr hned v úvodu jednání sdělil, že zřizovatele považuje za významné a neopomenutelné partnery v diskusích, jež se týkají vzdělávací soustavy. SMS ČR sdružuje z 200 obcí, z nichž většina zřizuje školu či školku.

red

Eliška Olšáková navrhla za SMS ČR, jak vyřešit duplicitu kontrolní činnosti

Aktuálně

Zájmy samospráv hájila na odborné diskuzi ke změnám v metodice finančních kontrol ve veřejné správě předsedkyně SMS ČR Eliška Olšáková. Na setkání v Loučnu ve Středočeském kraji prezentovala zejména problematiku duplicity kontrol jedné a též samých aspektů činnosti obce. „Pro starosty je to často extrémně náročné, stejně jako rozpory ve výkladu právních předpisů mezi kontrolními orgány,“ uvedla Eliška Olšáková, která za SMS ČR navrhla řešit duplicitu kontrolní činnosti zavedením evidence plánovaných kontrol. Dále navrhla zavést v menších obcích (I. typu) možnost sloučení funkce příkazce operace a hlavního účetního, pokud je správcem rozpočtu jiná osoba.

red

Nadace Partnerství nabízí obcím poradenství, které má za cíl zlepšit kvalitu půdy

Zastavit masivní znehodnocování půdy v naší zemi je cílem projektu Živá půda, který ve středu 25. ledna představila nezisková organizace Nadace Partnerství členům Pracovní skupiny pro životní prostředí a zemědělství SMS ČR. Představitelé nadace sdělili, že nabízejí pomoc a poradenství také obcím, které jsou vlastníky půdy. Prostřednictvím SMS ČR by je nadace ráda vyzvala, aby neváhali tohoto poradenství využít.

Organizace vlastníkům radí, jak zlepšit kvalitu své půdy a zhodnotit ji. Zemědělci pomáhá hospodařit lépe a udržitelně. Veřejnost zapojuje do monitoringu eroze. U politiků lobbuje za udržitelné zemědělství a ochranu půdy.

„V České republice dochází k enormnímu znehodnocování půdy. Nekonečné lány obdělává těžká zemědělská technika, která půdu zhutňuje. Remízky, meze nebo polní cesty jsou pro ni překážkou. Necitlivým obděláváním klesá úrodnost půdy. Její obnova trvá desetiletí, některé změny jsou dokonce nevratné. Stále intenzivnější zemědělství vede k další degradaci půdy,“ zaznělo na jednání.

Nadace Partnerství pomůže:

- nastavit férové pachtovné a smlouvu,
- domluvit udržitelné hospodaření na vaší půdě se zemědělcem,
- zhodnotit pozemek.

Pokud obce nevlastní půdu ani na ní nehospodaří, záleží jí ale na tom, v jakém je stavu, pak lze prostřednictvím webu jednoduše nahlásit erozní událost a aktivně se tak zapojit do řešení degradace půdy. Více informací naleznete zájemci na webu Nadace Partnerství:

[Živá půda – Nadace Partnerství \(nadace-partnerstvi.cz\)](#)

Adéla Palíšková
legislativní
analytička SMS ČR

Výjezdní zasedání pracovních skupin se uskutečnilo v obci Dříteč

Společné jednání pracovní skupiny pro strategický rozvoj a inovace a pracovní skupiny pro dotace a mezinárodní vztahy probíhalo v obci Dříteč v Pardubickém kraji. Jednalo se zejména o zjednodušeném nakládání s pozemky státu ve prospěch obcí, problematice družstevního bydlení, na řadu přišly i novinky týkající se evropských a národních dotačních programů. Zástupkyně Ministerstva životního prostředí představily koncept Místní agenda 21.

Nejnovější pracovní skupina zaměřená na dopravu už nastolila řadu témat

Členové nové pracovní skupiny pro dopravu SMS ČR se setkali hned na počátku ledna. Kromě starostů z jednotlivých krajů jsou mezi nimi odborníci z řad akademiků, organizátoři hromadné dopravy či zástupci profesních organizací. Přítomní probírali aktuální legislativu v oblasti bezpečnosti komunikací, téma základní dopravní obslužnosti, parkování či tranzitní dopravu. Jednání trvalo více než tři hodiny, což svědčí o tom, že dopravní otázky nejsou obcím cizí a je třeba se na ně více zaměřit!

Novela vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady přinesla několik novinek

Aktuálně

Téměř pod vánoční stromek vyšla ve Sbírce zákonů novela vyhlášky č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, na kterou mnoho subjektů, a mezi nimi i obcí, dlouho čekalo. Co tedy patří mezi hlavní změny, jejichž účinnost nastala letos 1. ledna?

Hlavní změny se týkají nakládání s kaly

Z pohledu obcí patří k hlavním změnám úprava podmínek pro kaly z čištění odpadních vod a jejich aplikace na půdu. Došlo ke stanovení mikrobiologických limitů, za jejichž splnění je možné kal aplikovat na zemědělskou půdu. Zároveň jsou považovány za upravené ve smyslu zákona o odpadech. Rovněž byla upravena povinnost vybavit zařízení váhou v případě zařízení přijímacích výhradně kapalné odpady (např. čistírný odpadních vod).

Došlo i k prodloužení přechodného období na začátek roku 2025

Novela dále přinesla prodloužení přechodného období na začátek roku 2025 pro vedení průběžných evidencí a ohlašování odpadů podle této právní úpravy. Stanovila také delší přechodné období pro možnost ukládání určených nebezpečných odpadů na skládkách odpadů, a to z důvodu nedostatečné infrastruktury pro jejich spalování či jiné využití.

Novela také upřesnila požadavky na recyklované stavební a demoliční odpady, změnila požadavky na odpady pro zasypávání a vypustila limit stanovený pro benzo(a)pyren.

Novelou nedošlo jen ke změně předmětné vyhlášky, ale také dalších (Katalog odpadů; vyhláška o podrobnostech nakládání s některými výrobky s ukončenou životností či vyhláška o podrobnostech nakládání s vozidly s ukon-

čenou životností), jejichž změny však nemají na obce významný vliv.

Barbora Tomčalová
legislativní analytička
SMS ČR

SMS ČR vítá rozhodnutí ministra Víta Rakušana o transformaci České pošty

Několikaleté úsilí Sdružení místních samospráv ČR o zachování potřebných poboček pošty v malých městech a vesnicích bylo naplněno. Ministr vnitra Vít Rakušan slíbil, že se pošty v malých městech a vesnicích rušit nebudou, neboť jde o službu veřejnosti. Ministerstvo také přislíbilo, že místní samosprávy a regiony budou partnerem v rozhodování o zachování dalších poboček.

Plány, kam má Česká pošta dále směřovat, představil ministr 1. února. „Nutnou transformaci předchází politické vedení léta odkládalo. Já si ji však беру za svou prioritu. Pošta se musí přizpůsobit novým trendům a my najdeme takové řešení, které poštu změní v moderní životaschopný podnik,“ uvedl Vít Rakušan.

Podle ministra vnitra je otázkou politické i odborné diskuse, zda se pošta např. rozdělí na část, která bude zajišťovat nutné a neziskové listovní služby, a na část, která je schopná generovat zisk. Politická shoda je na tom, že transformace musí proběhnout co nejdříve a Ministerstvo vnitra nechce její přípravu odkládat.

Od 1. března povede podnik Miroslav Štěpán

Ministr vnitra také konstatoval, že z výběrového řízení nezvešel vhodný kandidát na nového generálního ředitele. Současný generální ředitel proto skončí posledního února letošního

roku a od 1. března poštu povede jeho statutární zástupce, ředitel divize státní poštovní služby Miroslav Štěpán.

Povede se i diskuse o větší efektivitě pobočkové sítě: např. o tom, zda pošta opravdu potřebuje

vlastnit velké a neúspěšné pobočky nebo kolik poboček je třeba mít v jednom městě. Zásadní součástí této diskuse však bude komunikace s regiony, místními samosprávami a odbory.

zdroj: smscr.cz, www.epochtimes.cz

Část stavebních úřadů se nakonec přeci jen rušit bude

Některé stavební úřady se přece jen rušit budou, vyplynulo z jednání pracovní skupiny, kterou zřídilo Ministerstvo pro místní rozvoj za účelem přípravy vyhlášky ke stavebnímu zákonu. Nepůjde ovšem o centralizovaný zásah, ale naopak o dodržení dohod, které ministerstvo se Sdružením místních samospráv ČR jakožto zástupcem obcí při vyjednávání o novele stavebního zákona uzavřelo.

Aktuálně

O stavebních úřadech rozhodnou samosprávy. Bude to podobné jako s matrikami

Osud stavebních úřadů bude podobně jako v případě matrik v rukou samospráv, které se mohou samy rozhodnout, zda úřad chtějí či nechtějí vést. Tato možnost je samosprávám dána z jednoho prostého důvodu – v budoucnu se v případě financování chodu stavebního úřadu přejde na výkonový model.

Máte stavební úřad?

A mohli bychom ho vidět?

Aby obce měly možnost se relevantně rozhodnout a zároveň se do vyhlášky nepřenášely i ty stavební úřady, které nemají podporu samosprávy, rozposlalo Ministerstvo pro místní rozvoj krajům podklady pro komunikaci s obcemi, které mají stavební úřady. Pokud mezi tyto obce patříte, měl by vás co nejdříve kraj kontaktovat, pokud tak již neučinil.

Možná by měla být i varianta sloučení

Zároveň, pokud například chcete svůj stavební úřad sloučit s jiným, i toto bude možné. SMS ČR ale doporučuje tuto možnost probrat nejen s kraji, ale rovnou i s Ministerstvem pro místní rozvoj. Varianta sloučení a sdíleného financování by předběžně měla být možná, závislá na

konkrétních případech. Seznam obcí, kde bude zřízen stavební úřad, nebo lépe řečeno zachován, vyjde ve vyhlášce, namísto původně plánované Přílohy č. 11 stavebního zákona.

Připomínku podalo SMS ČR. Díky sdružení se síť úřadů nesmrkla jen na ORP

Sdružení místních samospráv ČR považuje vyhlášku za svůj velký úspěch. Je totiž výsledkem připomínky SMS ČR, které jako jediný zástupce obcí za tuto změnu bojovalo. I tento ústupek předkladatele pomohl v tom, že se síť stavebních úřadů nesmrkla jen na ORP. Pokud by totiž byl přílohou zákona seznam, byl by téměř neměnný, což by mělo fatální dopad nejen na ty, kteří by o svůj úřad přišli, ale také na území, která by v budoucnu stavební úřad potřebovala. Vyhláška je proto mnohem flexibilnější nástroj, který může průběžně reagovat na potřeby území i jednotlivých samospráv.

Nechcete úřad? I to je možné...

Stejně tak je zcela logické, že nemá smysl překlápět stávající stav do podzákoně normy, pokud je známo, že některé obce nemají zájem nadále zachovávat stavební úřady. Některé obce se již s MMR kvůli tomuto požadavku spojily, takže ani tento model není nereálný. V podkladech, které od kraje obce obdržely, jsou jak požadavky na stavební úřady z pohledu digitalizace a zaškolení, tak i vý-

chodiska pro úpravu financování stavebních úřadů, které připravilo Ministerstvo vnitra.

V návrhu státního rozpočtu nejdříve v roce 2026

Výkonový model lze, vzhledem k účinnosti nového stavebního zákona, aplikovat nejdříve v návrhu státního rozpočtu na rok 2026, který je sestavován v průběhu prvního pololetí roku 2025. Do té doby bude třeba zjistit časovou náročnost úkonů dle nových procesů, zanalyzovat výši správních poplatků a počet úkonů za ucelené období a pracovat s ustáleným počtem stavebních úřadů, na čemž momentálně s MMR, MV a kraji pracuje SMS ČR.

Zajímají vás podrobnosti? Kontaktujte nás...

Pokud chcete, aby se váš stavební úřad zrušil nebo sloučil s jiným, případně pokud byste se rádi seznámili blíže s podklady, máte možnost kontaktovat přímo vedoucí legislativní analytičku SMS ČR Jindru Tužilovou (tuzilova@smscr.cz). Veškeré podněty přijímá MMR do poloviny března, konkrétně do 15. března 2023.

Jindra Tužilová
vedoucí legislativní
analytička SMS ČR

SMS ČR JE TU UŽ 15 LET!

Sdružení místních samospráv ČR letos slaví 15 let své existence. Tomuto kulatému výročí se letos věnujeme i v SMSCE. V každém čísle něco připomeneme, něco zrekapitulujeme, na něco upozorníme, s někým na toto téma povedeme rozhovor. Zachovejte nám svou přízeň. Jsme tu pro vás!

SMS ČR pro mě není práce, ale srdcová záležitost

Na Wikipedii se píše, že maskotem určité skupiny osob se stejnými zájmy může být klidně i člověk. Pokud by padla otázka, kdo je takovým „maskotem“ Sdružení místních samospráv ČR, asi bychom my všichni, kdo pro SMS ČR pracujeme, jednohlasně odpověděli „No přece naše Edita!“ Organizační manažerku Editu Nezvalovou, na kterou se všichni ze SMS ČR spoléhají, obracejí, kterou žádají o pomoc, která je duší zlínské kanceláře, která musí mít o všem a o všech přehled, tak tuhle Editu vám rádi představujeme v následujícím rozhovoru, kterým startuje seriál, jenž věnujeme letošnímu patnáctiletému výročí SMS ČR.

Rozhovor

Foto z roku 2018: Edita Nezvalová spolu se současnou předsedkyní sdružení Eliškou Olšákovou a historicky prvním předsedou Janem Pijáčkem, kterého do čela SMS ČR zvolilo 31. ledna 2008 ustavující republikové shromáždění v Jihlavě.

Edito, čím jste chtěla být jako malá holka?

Miluji zvířata, chtěla jsem být veterinářkou.

Manažerka organizace hájící zájmy především malých obcí a veterinářka, to je velký rozdíl. Co jste vlastně vystudovala?

Narodila jsem se a vyrůstala ve Zlíně, městě obuvi, takže kožařská průmyslovka byla asi tak trochu povinnost. Měla jsem být návrhářkou obuvi, ale této profesi jsem se nikdy nevěnovala. Po mateřských povinnostech jsem pracovala jako produkční v regionální televizi a pak už v mém osudovém Sdružení místních samospráv ČR. Takže moje původní přání být veterinářkou nakonec přerostlo v lásku k našemu pejskovi. Procházký s ním jsou pro mě ten nejlepší relax.

Umíte ušít boty?

Poslední boty jsem vytvořila u maturity, a to už je nějakých pár let zpátky. Takže nevím, jestli bych si troufla.

Jak dlouho pracujete ve sdružení?

Jsem v SMS ČR od jeho vzniku, tedy 15 let. Inventurní číslo sice vytetované nemám, ale protože jsem ve sdružení od jeho vzniku, bojím se při každé inventuře, že mi bude přiděleno (smích).

Co tato pozice obnáší?

Musíte umět hodně improvizovat?

Je to o každodenní komunikaci jak se zástupci obcí, tak s vedením sdružení, a to sebou nese samozřejmě velké množství administrativy. Možná více než o improvizaci je to právě o komunikaci. Po práci bývám někdy ráda, že pes je němým tvor.

Jak se tato práce během té řady let proměňovala? Co vás třeba na počátku budilo ze snů a dnes už je běžnou rutinou?

Na počátku to všechno bylo o zapálení několika starostů, převážně ze Zlínského kraje, kteří dokázali pro věc nadchnout nejen mě, ale

hlavně své kolegy po celé republice. Všechno jsme dělali tzv. na koleně, bez velkého vybavení, zázemí. Nebylo tolik komunikačních kanálů, přestože bylo práce nad hlavu. Svět se točil nějak pomaleji. Dnes už jsou některé úkony samozřejmě zažité, ale přicházejí stále nové podněty a výzvy, takže se určitě nenudíme.

Na stránkách www.smscr.cz jsou sice kontakty na různé poradny, pracovní skupiny, představitele sdružení. Umím si ale představit, že vám volají i starostové, kteří mají odborný nebo nějaký zcela konkrétní dotaz... Vzpomenete si, kdy a v jaké souvislosti bylo takových telefonátů nejvíce?

Když se objeví nějaké nové povinnosti v oblasti samosprávy, je dotazů a žádostí o radu vždy o něco více než obvykle. Pokud bych měla vyjmenovat něco konkrétního, vybaví se mi například kompenzační bonusy nebo dotazy ohledně sbírek na tornádem postižené obce. Nebo také období kolem komunálních voleb, které bývá náročnější nejen pro samosprávy, ale i pro SMS ČR. A tak bych mohla pokračovat a ke konečnému výčtu bych se nejspíš stejně nedobrala.

Vzpomenete si i na nějakou kuriózní situaci, která by se dala zařadit do kategorie „veselé střípky ze života SMS“?

Do kategorie takových kuriózních situací bych zařadila třeba právě ten moment, kdy Honza Bartonička na poslední redakční radě SMSKY navrhl, že první rozhovor ze série článků připomínajících patnáctileté výročí SMS ČR bude se mnou.

Ale vlastně to dává smysl, vždyť jste byla v SMS ČR od počátku jeho vzniku. Kdo je ještě takovou další osobou, která v tom jede od začátku s vámi?

Je to například Olda Vávra nebo Jirka Šulák, kteří jsou v SMS ČR také od úplného počátku.

Společně jsme spolu projeli skoro každý kousek republiky.

Za vašeho působení se ve sdružení vystřídal celá řada lidí ve vedoucích i manažerských pozicích. Na koho z těch, kdo tam už nejsou, dodnes ráda vzpomínáte?

Se SMS ČR budu mít navždy spojeného bývalého předsedu, neúnavného bojovníka a ochránce práv obcí Jožku Bartoňku. Byl to velmi hodný a čestný člověk. Škoda, že už není mezi námi.

Je pro vás SMS srdcová záležitost?

Co máte na sdružení nejraději?

Je to přesně tak. SMS ČR pro mě není práce, ale, jak říkáte, srdcová záležitost. A jsem šťastná, že mám kolem sebe partu lidí, kteří i po těch letech pro SMS ČR dýchají stejně jako já.

Letos rekapitulujeme 15 let SMS ČR.

V čem vám osobně přijde po těch letech role sdružení smysluplná?

Jsem tu pro obce a města již od začátku našeho vzniku a jsme stále připraveni pomáhat s řešením problémů, se kterým se samosprávy potýkají a potýkat budou.

Organizační manažerka SMS ČR tráví svůj volný čas nejraději se psem v přírodě

Jednou z vašich rolí v SMS ČR je rozesílání dotazníků starostům. Takže na závěr tady mám jeden rychlodosazník já pro vás, ať si to taky vyzkoušíte:

Nejoblíbenější kapela: Kabát, ANNA K

Nejoblíbenější film: Po strništi bos

Nejoblíbenější jídlo: Koprovka s brambory

Nejoblíbenější destinace: Itálie

Nejoblíbenější barva: Černá

Nejoblíbenější literární žánr: Komédie

Nejoblíbenější pracovní aktivita:

Evidence nových členských přihlášek

Nejoblíbenější aktivita ve volném čase:

Procházký se psem

Víno, pivo nebo rum? Víno

Největší přání: Hlavně zdraví

Milá Edito, děkuji za povídání. Koprovku, víno a černou barvu mám také moc ráda!

Rozhovor vedla Marie Macháčová

Na Portálu zastupitele najdete nové online kurzy pro zaměstnance obcí I. typu

Od února do dubna se uskuteční hned tři vzdělávací kurzy pro zaměstnance obcí I. typu. Jihlavská projektová kancelář SMS ČR jimi navazuje na pilotní kurzy z loňského léta. Termíny postupně vypisuje na www.portalzastupitele.cz, kde je také možné se zaregistrovat. Kurzy proběhnou online formou videokonference.

Témata kurzu lze rozdělit do čtyř bloků: **úřad, jeho pravomoci a povinnosti** (vedení elektronické úřední desky, zveřejňování dokumentů, správa místních poplatků, organizační složky obce, zřizované příspěvkové organizace obce, Czech point, spisová služba atp.), **činnost obce a její majetek** (inventarizace, odpisy majetku, schvalování účetní závěrky obce, rozpočet a závěrečný účet obce, obec a DPH atd.) a **mzdová a personální agenda obce** (refundace mezd a náhrady ušlých výdělků neuvolněných členů zastupitelstva obce, ochrana osobních údajů – GDPR ve vazbě na vedení mzdové agendy).

Kurzy oceňují jejich účastníci i odborníci na evaluaci

„Máme na co navazovat a věřím, že se zájemci o naše vzdělávání mají opět na co těšit. Minulé kurzy hodnotili velmi pozitivně jak jejich účastníci, tak i externí firma, která zpracovala evaluaci,“ uvedla projektová manažerka Dana Kratochvílová. Upřesnila, že účastníci dosavadních realizovaných kurzů shledali kurzy jako přínosné pro svou práci i pro zvýšení kvalifikace. Velmi dobře jsou hodnoceni rovněž přednášející, a to jak za erudovanost, srozumitelnost výkladu i ochotu

zodpovědět řadu otázek nebo přispět radou či námětem k řešení různých situací nebo případů, s nimiž se účastníci kurzu setkali nebo kdy si nebyli jisti správným postupem. Všichni lektori mají za sebou dlouholetou praxi a řadu zkušeností ze svého působení v samosprávných územních celcích.

Jitka Mattyašovská
manažerka
vzdělávání v SMS ČR

OBEC 2030: Malé obce ve Šluknovském výběžku zavádějí společný energetický management

Energetika se dostává mezi top pět priorit v uvažování každé obce. Na tom se shodne většina starostů v naší zemi. Jednotný návod, jak obecní energetiku řešit, sice samozřejmě neexistuje, ale některé jeho kroky jsou jednoznačné. Prvním z nich musí být zavedení dobrého systému hospodaření s energiemi, kterému se říká „energetický management“. V optimálním případě pro více obcí najednou. Příkladem mohou být malé obce ve Šluknovském výběžku na severu naší republiky.

Co je energetický management?

Energetický management je funkční systém hospodaření s energiemi. V případě malých obcí to znamená především dobrou znalost spotřeby všech svých odběrných míst, dobře definovanou hierarchii odpovědností (za měření a vyhodnocování dat) a také nastavení akčního plánu úspor.

Nejlepší environmentální i ekonomickou úsporou v energetice je ta, kdy se energie vůbec nespotebovává. Abychom spotřebovali méně energie – aniž bychom výrazně snížili dosavadní komfort – musíme vycházet z „tvrдых“ statistik (v protikladu k emocím). Každá energetická koncepce obce proto musí energetickým managementem začít.

Společný energetický management pro více obcí

Zavedení energetického managementu se vyplatí pro více obcí najednou. Ušetří se tím jak náklady, tak i čas. V drtivé většině případů totiž platí, že sousedící obce se nacházejí v podobné situaci.

Touto logikou se vydaly dvě skupiny obcí ve Šluknovském výběžku. Jednak DSO Tolštejn, obce Rybníště, Horní Podluží, Dolní Podluží, Jiřetín pod Jedlovou, Chřibská a Doubice.

„Energetický management by nám měl do budoucna pomoci energeticky racionální projekty

odběrná místa

M.	☐	id ↓	vlastník	jméno	komodita	č. odb. místa
	☐	26	Obec Rybníště	EE_Rybníště, Základní škola	elektrina	
	☐	27	Obec Rybníště	TEPLO_Rybníště, Základní škola	teplo	w
	☐	28	Obec Rybníště	VODA_Rybníště, Základní škola	voda	
	☐	29	Obec Rybníště	EE_Rybníště, Klubovna TJ Tatran	elektrina	

Printscreen z aplikace Open EnergoMAN, jež slouží jako pomocník starosty a správců budov pro energetický management

tvořit a realizovat na základě jasných a srozumitelných dat,“ vysvětluje předseda svazku a starosta Rybníště Roman Forfera. Podobně to vidí i Robert Holec, starosta města Dolní Poustevna, které zavádí energetický management společně se sousedícími obcemi Vilémov a Lipová. „Od projektu energetického managementu očekávám především strukturovaný a přesný datový základ pro každé další rozhodování o investicích v energetice,“ řekl.

Postup a software

Pro zavedení energetického managementu je důležité znát a monitorovat spotřebu energie a náklady na ni u všech odběrných míst. Spotřeba vyhodnocená vůči energeticky vztažené ploše je základem pro posouzení energetické náročnosti budovy. Pro sledování se vyplatí pořízení software (aplikace), který je pro tento účel přímo určen. DSO Tolštejn i Dolní Pous-

tevna s přidruženými obcemi se rozhodly pro Open EnergoMAN. Ten umožňuje jednoduchou správu všech odběrných míst, jejich porovnání mezi sebou, ale i možnost dělat rychlé odečty pomocí QR kódů nalepených u každého měřidla.

V energetice existuje přímá úměra mezi uspořenémi financemi a uspořeným množstvím emisí, které nejsou vypuštěny do atmosféry. Obojí se počítá z kWh, které nebyly spotřebovány. Energetický management je tak typem projektu, který dává smysl jak z hlediska environmentální odpovědnosti, tak environmentální racionality.

Michal Svoboda
autor je konzultant
udržitelné energetiky
a manažer projektu
OBEC 2030

Jsme SMS-sluzby s.r.o. a samosprávám a jimi zřizovaným školám nabízíme už od roku 2018 mnohem víc než jen služby pověřence pro ochranu osobních údajů, která exkluzivně zahrnuje i přístup k newsletteru Samospráva v právu. Členským obcím Sdružení místních samospráv ČR umíme poradit v oblasti dotací a veřejných zakázek, také s vypořádáním autorských práv nebo se strategickým plánováním. Umíme provést i audit webových stránek. A co můžeme nabídnout školám? Poskytujeme pověřenecké služby, v rámci kterých zdarma vydáváme newsletter Škola v právu, zajišťujeme rovněž školskou právní poradnu. A také pro vás píšeme! Přesvědčit se o tom můžete na naší dvoustránce, kterou si právě prohlížíte, a na webových stránkách SMS-sluzby s.r.o. v sekci Aktuálně, kde najdete všechny naše texty v plném rozsahu. Tak nezapomeňte, SMS-sluzby s.r.o. jsou tu pro vás a vaše školy. Jsou tu k vašim službám!

Pověřenecké služby – Lenka Matějová
lenka.matejova@sms-sluzby.cz, 724 595 111
Veřejné zakázky – Eliška Kloučková
eliska.klouckova@sms-sluzby.cz, 606 138 822
Dotační servis – Martina Kurzová
martina.kurzova@sms-sluzby.cz, 778 098 224
Strategické plánování – Marek Komárek
marek.komarek@sms-sluzby.cz, 725 983 171
Autorská práva jednoduše – Jakub Iran
jakub.iran@sms-sluzby.cz, 732 633 384
Audit webových stránek – Michal Hinda
michal.hinda@sms-sluzby.cz, 734 180 507
Sekretariát – Magdalena Komárková
kancelar@sms-sluzby.cz, 723 644 867

Proč by měl strategicky plánovat mikroregion?

O strategických plánech, resp. programech rozvoje, se hovoří především na úrovni obcí. Strategicky plánovat je svěřeno obcím zákonem. Obecní samospráva je nejnázatelnější, zatímco ta krajská je příliš rozlehlá a zahrnuje mnohdy velmi odlišná území. Existuje ovšem mnoho témat, která je žádoucí plánovat a koordinovat na úrovni většího územního celku pojímajícího vícero obcí, avšak se stejnými výzvami a cíli, tedy mikroregionu či dobrovolného svazku obcí. O jaká témata se může jednat?

Strategické plánování

Cestovní ruch a co všechno zahrnuje?

Asi nejklovanějším tématem na úrovni mikroregionů je cestovní ruch. Je to poměrně logické. Už jste někdy viděli cyklostezku končící na katastrální hranici mezi dvěma obcemi? Takový úkaz bohužel v Česku k vidění je, nejde však o fenomén posledních let, neboť se na tuto problematiku začalo nahlížet v širším kontextu. Nejde však pouze o cyklistickou infrastrukturu v regionu, jde o společnou vizuální identitu celé oblasti a na ni navázané propagační materiály, společné webové stránky s kalendářem akcí, o snahu podílet se o návštěvníky v případě hojně navštěvovaných obcí s obcemi méně navštěvovanými atp.

Od infrastruktury ke zdravější krajině

Od cyklistické infrastruktury je jen malý krok k dalším dopravním módům. Mikroregion může silněji než jen samotné obce naléhat na lepší organizaci hromadné dopravy a zvyšování její kvality, může cíleně podporovat elektromobilitu a další alternativní pohony, čímž se můžeme dotknout i oblasti životního prostředí. Protože společný postup nemusí znamenat jen lépe fungující systém, ale projevit se může i zdravější krajinou.

Energetická soběstačnost a sdílené osoby

Dalším důležitým tématem je v současné době energetika. Mnoho obcí touží po energetické soběstačnosti, jako se to povedlo např. obci Kněžice ve Středočeském kraji, když se však více obcí v této touze spojí, mohou dosáhnout svých cílů ještě rychleji a efektivněji. Na úrovni mikroregionu může efektivně fungovat např. vysoce kvalifikovaný a pro rozpočty jednotlivých obcí velmi nákladný energetický manažer. Podobných „sdíle-

ných" osob zvládne mít mikroregion hned několik – projektového manažera, kulturního manažera, právníka, IT odborníka aj.

Sociální agenda v celé své šíři

Opomenout nemůžeme ani sociální agendu v celé její šíři. Obce s rozšířenou působností mají své (komunitní) plány sociálních služeb, území mikroregionu se ale v mnoha případech rozprostírá na vícero správních územích ORP, popř. jen v jeho části, a zmíněné plány často reflektují situaci především z pohledu samotných centrálních obcí. Obce mikroregionu mohou společnými silami také ovlivnit organizaci terénních sociálních služeb (zejm. úzkou spoluprací s neziskovým sektorem) nebo zajistit odpovídající zázemí v rámci logického spádového území pro různé lékaře.

A co odpadová osvěta?

Mikroregionálním tématem jsou také např. odpady. Je hned několik případů v Česku, kdy právě na úrovni mikroregionu funguje celý systém svozu a likvidace odpadu. A proč se nepustit rovnou i do odpadové osvěty? Máloměrý mikroregion pak ve větší míře rozvíjí např. organizované vzdělávání či školení. Samozřejmostí bohužel nejsou třeba také soutěže pořádané obecními spolky nebo školami se zaměřením na celé území.

Marek Komárek
koordinátor strategického plánování

Stanoviska v oblasti veřejného zadávání: Jak je to s referenčními zakázkami a na co nezapomínat při objasňování nabídky?

Veřejné zakázky

O připravované novele zákona č. 34/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ), už jsme v SMSCE informovali. Novela je v současné době stále v legislativním procesu. Přesto se na přelomu roku v oblasti veřejného zadávání objevilo několik zajímavých novinek. Na dvě z nich bychom vás rádi upozornili.

Metodika se zabývá možnostmi objasnění a doplnění nabídky

Prvním dokumentem je metodický návod z dílny Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). Věnuje se problematice objasňování či doplňování nabídek v zadávacím řízení, tedy uplatňování ust. § 46 výše uvedené zákona. Podrobně se zabývá možnostmi objasnění a doplnění nabídky a přehledně uvádí, vůči komu je zadavatel povinen či oprávněn postup použít. Připomíná, že prostřednictvím objasnění nabídky nemůže být měněno jednak to, co je předmětem hodno-

cení (zpravidla se jedná nabídkovou cenu), jednak nemůže dojít k věcné změně nabídky. Metodiku naleznete na [webu ÚOHS](#).

Stanovisko pojednává o stáří zakázek, kterými účastník v nabídce prokázal kvalifikaci

Druhým materiálem je společné stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj a ÚOHS, dostupné [tamtéž](#), a pojednává o výkladu ustanovení § 79 odst. 2 písm. a) a b) ZZVZ, tedy o „stáří“ referenčních zakázek, tj. zakázek, kterými účastník v nabídce prokázal kvalifikaci. Zatím-

co maximální hranice pěti let pro stavební práce, respektive tři let pro dodávky a služby, je zákonem jasně daná, konec této doby byl dovozován výkladem zákona. Obě instituce se nyní jasně shodly na tom, že je možné předkládat i referenční zakázky, které byly dokončeny až po zahájení zadávacího řízení.

Eliška Huk Kloučková
administrátorka
a konzultantka
veřejných zakázek

Ministerstvo financí podpoří školy a školky v obcích do tří tisíc obyvatel. Čas na podání žádosti máte do 3. března!

Ministerstvo financí vyhlásilo dotační výzvu na Podporu obnovy a rozvoje materiálně technické základny regionálního školství v působnosti obcí. Příjem žádostí probíhá do 3. března.

Dotace

Připraveno je 300 milionů korun na rekonstrukce i novou výstavbu

Výše dotace je výzvou stanovena na 70 % celkových nákladů, maximálně však obce mohou na realizaci svých záměrů získat 20 mil. Kč. Dotaci lze použít pouze na výdaje investičního charakteru typu odstraňování havarijních stavů či nevyhovujícího technického stavu budov základních a mateřských škol. Jedná se např. o rekonstrukce výukových prostor či zázemí personálu, rekonstrukce či výměnu vybavení pevně spjatého se stavbou, rozšíření výukových kapacit, obnovu obálky budovy a dalších

zařízení, jejichž technický stav brání udržet hygienický a bezpečnostní komfort zařízení.

Podmínkou je stavební připravenost

Z dotace nebude možné podpořit výstavbu nových škol v lokalitách, kde dosud žádné nebyly zřízeny, výstavbu chybějící tělocvičny nebo víceúčelového sportovního zařízení, a to ani nahrazující stávající nevyhovující stav, a další výdaje vyloučené výzvou. Podporovány budou výlučně investiční akce s již vydaným pravomocným stavebním povolením či jiným relevantním dokumentem vydaným stavebním úřadem.

Do 20. dubna můžete požádat o dotaci na revitalizaci brownfieldů

Státní fond podpory investic nabízí dotace na revitalizaci území se starou stavební zátěží (brownfieldy) financované z Nástroje pro oživení a odolnost. Podpořeny budou projekty v celkové výši 2,8 mld. korun. Příjem žádostí proběhne do 20. dubna.

Dotace na malé i velké projekty

Dotaci bude možné použít na stavební úpravy či nástavby budov, které jsou součástí brownfieldu, za účelem vzniku občanského vybavení (dotace 3–500 mil. Kč), demolici stavby a současně provedení nové stavby na území brownfieldu, za účelem vzniku občanského vybavení (dotace 30–500 mil. Kč), a demolici stavby s následným vytvořením lesu/lesoparku bez mobiliáře (dotace 3–30 mil. Kč).

Revitalizací dojde ke vzniku občanského vybavení

Za občanské vybavení lze považovat vzdělávání, výchovu nebo sport (např. školy, školky, hři-

ště), kulturu (např. knihovny, kulturní domy, muzea), sociální služby (např. stacionáře, azylové domy), zázemí IZS (např. hasičské zbrojnice), zázemí veřejné správy (např. služebna policie, kanceláře úřadu) nebo zdravotní služby (např. ordinace lékaře). Podíl hospodářského využití (nabízení zboží a služeb na trhu) na celkové roční kapacitě občanského vybavení nesmí přesáhnout 20 %.

Podmínka energetické úspory

Nejméně 90 % dotace musí být použito na náklady zajišťující energetické úspory (zejména zateplení stěn, střechy, podlahy, výměna oken, vnější stínící prvky, zdroj vytápění, fotovoltaické panely, otopná soustava, zelené střechy, techno-

logie pro akumulaci a rozvod šedých a srážkových vod aj.). Zbylých 10 % nákladů lze použít na ostatní investice spojené s revitalizací budovy. Z dotace nebude možné hradit DPH. Revitalizací musí být dosaženo zlepšení o minimálně dvě klasifikační třídy energetické náročnosti budov.

Pokud vás výše uvedené informace zaujaly a máte zájem o administraci žádosti o dotaci, neváhejte se na nás obrátit na e-mailu dotace@smscr.cz. Administraci vašeho projektu jsme připraveni zajistit.

Připravila
Martina Kurzová
vedoucí dotačního
servisu

„Zálohujete? A můžeme vědět jak?“

Vol. I

I takhle se vás možná ptá váš pověřenec při kontrole souladu činností s pravidly na ochranu osobních údajů. Zálohování je vcelku běžný pojem, který používáme téměř dnes a denně (a nejen v souvislosti s daty). Rozumíme ale správně pojmu zálohování v IT a známe jeho základní pravidla? Aby měl totiž celý proces zálohování smysl, je nutné zvolit správný úložný prostor, frekvenci ukládání dat i jejich ochranu.

Ochrana osobních údajů

Co je zálohování?

Pokud se podíváme na zálohování obecně, jedná se o proces kopírování souborů tak, aby je bylo možné obnovit v případě jejich ztráty. Zálohování samotné není obranou proti úniku dat. Jde o účinnou a nejspolehlivější pojistku, díky které o data nepřijedeme natrvalo.

Občas se setkáváme s názorem, že kvalitní zálohování je složité, drahé a vlastně zbytečné. To není pravda a taková tvrzení neberte vážně. Každá organizace si může nastavit zálohování podle svých možností a potřeb.

Špatným nebo žádným zálohováním porušíte zásady zpracování

A navíc – kompletní ztráta dat je mnohem větším problémem, který nespočívá jen v nejistotě opětovné obnovy dat, ale i ve vzniklém incidentu a porušení základních zásad zpracování osobních údajů podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů (ON, GDPR), kterými jsou zásada integrity a důvěrnosti. Správce totiž musí zajistit osobní údaje před náhodnou ztrátou, zničením nebo poškozením (čl. 5 ON).

Z naší praxe bohužel vyplývá, že pro velkou část uživatelů je záloha magické zaklínadlo,

pod kterým si toho nedovedou mnoho představit, a nezalohují tak správně.

Dodržujte pravidlo 3–2–1

Existuje základní pravidlo zálohování, kterému říkáme strategie 3–2–1. Funguje tak, že správce (obec) vytvoří tři kopie stejných dat. Dvě z nich uloží v místě (práce) a jednu mimo kancelář. V praxi to znamená, že jednu kopii máte v počítači, druhou na externím úložišti a třetí v cloudu.

Proč vlastně zálohovat?

V našich přednáškách a textech se zpravidla zabýváme bezpečnostními incidenty, za kterými stojí nějaký útok (v posledních letech typicky ransomware). Je však potřeba myslet i na lidský faktor a chybovost techniky. Například průzkum společnosti Acronis zjistil, že 85 % IT administrátorů se setkala s náhodným smazáním dat a 61 % se selháním zařízení.

Lidská chyba je všudypřítomná, nelze se jí vyhnout, protože chybovat je (tak) lidské... Každý uživatel v naší organizaci, ať už zaměstnanec, nebo zákazník, může způsobit (i nechtěně) incident vedoucí ke ztrátě nějakých dat.

Každá organizace by tak měla mít plán, jak data obnovit. Vědět na koho se obrátit, kde jsou uloženy kopie a jak se k nim dostat.

A na co (ne)zálohovat? To vám povíme příště...

Lenka Matějová,
koordinátorka
služeb pověřenců

Václav Řehoř, pověřenec
pro Pardubický kraj
a IT expert

Představujeme vám licence na samostatné akce

Autorská práva jednoduše už dobře znáte. V rámci tohoto projektu vám již čtvrtým rokem přinášíme výhodné licence na kulturní a společenské akce ve vašich obcích spolu s jejich jednoduchou administrací. Můžete si objednat balíček licencí na kulturní a společenské akce s hudební produkcí nebo licence na samostatné akce (podmínkou u objednání samostatných licencí je však objednávka také licenčního balíčku). A právě na samostatné akce se v tomto článku zaměříme.

Autorská práva jednoduše

Licence na místní rozhlas – Suverénně nejoblíbenější licence od počátku vzniku projektu. Jedná se o roční licenci na provozování místního rozhlasu v obci. Na základě této licence lze v místním rozhlasu užívat neomezeně jakákoliv hudební díla v neomezeném rozsahu. Obrovskou výhodou je, že cena se neodvíjí od počtu amplionů ve vaší obci.

Licence na restauraci / klubovnu – Roční licence na TV zařízení nebo rádio, které bude umístěno v restauraci, klubovně nebo podobné společenské místnosti, kam má přístup veřejnost. Podmínkou této licence je, že provozovatelem je obec, její spolek, nebo obchodní společnost, která současně pro tento provoz čerpá od obce podporu (platí u obcí do 1 500 obyvatel).

Licence na sportovní akce – Sportovní událost doprovázená reprodukcí hudby při samotném sportu – např. sportovně taneční vystoupení nebo během přestávek, na úvod a po skončení akce. Licence se nevztahuje na živé hudební produkce a na pravidelné sportovní akce (např. pravidelné zápasy fotbalové ligy).

Licence na trhy – Speciální licence určená pro různé druhy trhů (farmářský, vánoční, velikonoční nebo podobný). Trh může být ozvučen centrálně jako celé tržiště nebo mohou být individuálně ozvučené jed-

notlivé stánky. Licence nezahrnuje živou hudební produkci – koncert. Sazba je za celou dobu trvání trhu, nezáleží tedy, jestli se trh koná jeden den nebo celé tři dny. Pokud by se v rámci trhu konal koncert, je nutné pořídit zvlášť licenci na akci s živou hudbou.

Licence na obchod / poštu – Roční licence na rádio v obchodě či podobné provozovně služeb či na poště. Podmínkou této licence je, že provozovatelem je obec, její spolek, nebo obchodní společnost, která současně pro tento provoz čerpá od obce podporu.

Licence na poutě – Pod touto licencí se skrývá ozvučení poutě reprodukcí hudby formou centrálního ozvučení nebo individuálního ozvučení jednotlivých atrakcí. Licence nezahrnuje živé hudební produkce – koncerty. Sazba je za celou dobu trvání trhu, nezáleží tedy, jestli se poutě koná jeden den nebo celé tři dny. Pokud by se v rámci poutě konal koncert, je nutné pořídit zvlášť licenci na akci s živou hudbou.

Jakub Iran, koordinátor projektu
Autorská práva jednoduše
autorskaprava@sms-sluzby.cz

Jihočeský kraj

CO NÁS PÁLÍ?

Obce se připravují na komunitní energetiku. Novela MPO má ale zatím zpoždění

Téma drahých energií rezonuje celou společností a nevyhýbá se ani samosprávám. Řada zastupitelstev přehodnocuje své investiční plány, do popředí se dostávají projekty, které mají snižovat energetickou náročnost budov a náklady za energii. Stejně tak je tomu i v jihočeských Nišovicích. Problémem je v tuto chvíli nedostatečná kapacita energetické sítě, ale i novela energetického zákona, kterou už v listopadu předložilo MPO a na jejíž schválení se zatím čeká.

Energetická síť nemá dostatečnou kapacitu

„V naší obci máme připravené dva projekty na fotovoltaiku na střechy těch obecních budov, které spotřebovávají nejvíce energie,“ uvedla starostka Hana Váňová s tím, že v současné době naráží na problém nedostatečné kapacity energetické sítě, kterou v kraji provozuje firma EON. „Byly zamítnuty žádosti jak obce, firem, tak i majitelů rodinných domů. Možné jsou pouze mikrozdroje. I tak ale budeme projekty realizovat, abychom snížili náklady,“ dodala.

Novela MPO má zpoždění

Obce spoléhají na finanční podporu, kterou do posílení energetických sítí přislíbilo Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO). To také vložilo už na začátku listopadu do meziresortního připomínkového řízení návrh novely k možnosti zakládání energetických společenství a sdílení místně vyrobené elektřiny jejich členy. Společenství mají fungovat na neziskovém principu na úrovni bytového domu, sídliště, vesnice, města nebo většího územního celku, a to s cílem dodat lidem levnější elektřinu. Návrh novely, která má vést podle ministra resortu Josefa Síkely k rozvoji obnovitelných zdrojů, a tím i k posílení energetické nezávislosti Česka, ale nabírá na zpoždění a v době vzniku tohoto článku nebyl návrh ani po šesti týdnech od konce připomínkového řízení dokončen a předložen vládě ke schválení.

V kraji už energetická společenství vznikají

„V Jihočeském kraji se již energetická společenství rozjela, a to i díky spolupráci obcí a MASek,“ vysvětluje Hana Váňová členství ve spolku Enerkom, do kterého současně vstoupila i velká strojírenská společnost, jež má sídlo na území obce Nišovice. „Je to lákavá vize vyrobit a spotřebovat energii na jednom místě. Obce budou připravené a doufáme, že se brzy fungování komunitní energetiky dočkáme,“ dodala.

Milada Troblova
manažerka SMS ČR v Jihočeském kraji

Královéhradecký kraj

Obce se vzdělávají v komunitní energetice

Komunitní energetika je pro mnohé obce novým tématem. Jakou roli mohou sehrát v procesu energetické soběstačnosti nejen ony, ale i občané či zemědělci, informuje série vzdělávacích seminářů, které SMS ČR pořádá pro MAS v Královéhradeckém kraji. Na několika místech už se uskutečnily, další se připravují. Nejbližší je v plánu 1. března na Královédvorskou. Více informací najdete zde www.obec2030.cz.

Seminářem provádí Michal Svoboda, který je v SMS ČR konzultantem udržitelné energetiky a současně manažerem projektu OBEC 2030. Během své přednášky například vysvětluje, co je to energetická komunita a jaké jsou její klíčové role, principy a konkrétní kroky vedoucí k založení energetického společenství, jako je energetický management a akční plán, popisuje možnosti financování a v neposlední řadě uvádí příklady dobré praxe z ČR i ze zahraničí.

Kateřina Pourová
manažerka SMS ČR v Královéhradeckém kraji

Pardubický kraj

Zapište si termín krajského shromáždění: Potkáme se 13. června v Suché Lhotě

Jen co dozněly ohlasy na loňské vydařené listopadové shromáždění v Poříčí u Litomyšle, začalo krajské předsednictvo plánovat na svém prosincovém a následně i lednovém jednání další akci. Přispěla k tomu nabídka od starostky Lenky Drahošové a místostarosty Matěje Doležala ze Suché Lhoty uspořádat akci v jejich kulturním domě. A takové nabídky se neodmítají...

Krajské shromáždění se uskuteční v úterý 13. června od 14 hodin v kulturním domě obce Suchá Lhota. Ta leží 12 kilometrů západně od Litomyšle. Od 13 hodin čeká na účastníky už tradiční doprovodný program, tentokrát v podobě prohlídky Suché Lhoty, která zvítězila v loňském krajském a následně i celostátním kole soutěže Cena naděje pro živý venkov. Pro připomenutí si můžete nalistovat rozhovor v SMSCE 10/2022. „Program akce a odkaz k potvrzení účasti včas zašlu. Už teď se těším na další společnou akci a shledání s našimi členy,“ vzkazuje krajská manažerka Kristýna Vodrážková.

Kristýna Vodrážková
manažerka SMS ČR v Pardubickém kraji

Ornice se hlídá a podorničí taky

Půda je základním přírodním bohatstvím naší země, nenahraditelným výrobním prostředkem umožňujícím zemědělskou výrobu, a je jednou z hlavních složek životního prostředí. Ochrana zemědělského půdního fondu, jeho zvelebování a racionální využívání jsou činnosti, kterými je také zajišťována ochrana a zlepšování životního prostředí.

Bylo, nebylo, stalo se...

Nezáleží na tom, zda se to přihodilo ve Středočeském kraji nebo jinde. Podstata následujícího příběhu spočívá v neznalosti zákona o ochraně zemědělského půdního fondu (ZPF), kvůli čemuž došlo k milionové škodě, zásadně se narušily vztahy mezi místním podnikatelem a obcí, obyvatelé jsou rozhádání a starosta se diví, proč s ním nikdo nemluví.

Jak to všechno začalo?

Podnikatel (rodinná firma, která má v obci dlouhodobou tradici a která představuje významného zaměstnavatele), rozšiřuje svou firmu. Proto získal stavební povolení. Součástí povolení bylo i odnětí půdy ze ZPF. Souhlas s odnětím stanovil mnoho podmínek pro ochranu ornice a podorničí, mimo jiné byla určena místa, kam se přebytek podorničí a ornice rozprostře.

Výběr přesně určených míst nebyl snadný

Vyžaduje koordinaci mnoha ohledů, souhlasy majitelů pozemků, harmonogram rozprostírání v souladu s harmonogramem stavby a zemědělské činnosti. Nemůže se jednat o lokalitu půdně „zdravou“ (tj. půdu v I. nebo II. třídě ochrany), kterou by rozprostíraná „horší“ půda mohla znehodnotit. Musí se jednat o takovou lokalitu, kde je zvýšení mocnosti ornice vítáno (např. v erozi poškozených místech, ale zároveň musí být součástí protierozní opatření, aby nová půda neskončila v potoce jako ta stará).

K čemu může dojít?

Protože problematiku ornice a podorničí jako neobchodovatelné a statem vlastněné „suroviny“ nezná mnoho lidí, může dojít k popisovanému případu. Vlastníkem pozemků, kam měla být ornice i podorničí rozprostírány, totiž byla obec. Obec dala souhlas. Starosta obce nepřikládal patřičnou váhu výběru míst určených ve stavebním povolení. Tak došlo k rozprostření ornice i podorničí nejen na obecní pozemky, ale de facto tam, kde to „zahrádkáři“ potřebovali a kde si řekli. Ti zahrádkáři, kteří přišli se svým požadavkem pozdě, byli zklamáni a dožadovali se vysvětlení u prvoinstančního orgánu ochrany ZPF.

A co se nestalo...

Dorazila kontrola. Ornice i podorničí musely být okamžitě svezeny „zpět“ a rozprostřeny pod přísným dohledem tam, kde měly být. Dorazí pokuta.

Půda naší ochranu potřebuje!

A přitom by stačilo, abychom si tak jako naši předkové půdu chránili a pociťovali, že naši ochranu opravdu potřebuje. Z popisovaného případu plyne, že nejenom ornice je chráněna, ale i podorničí, pokud je vyvinuto. A nelze s nimi zacházet jako s hračkou.

Chystáme pro vás seminář. Co se na něm dozvíte?

Proto pro vás, milé zastupitelky, zastupitelé, radní, milé starostky a starostové připravujeme seminář na téma ochrany zemědělského půdního fondu. Dozvíte se na něm o zákonných regulích nakládání s půdou a vysvětlíme vám i administrativní náročnost odnětí půdy ze ZPF od fáze územního plánování až po realizaci stavby. Podrobnosti o termínu a místě konání se vás dozvíte. Těšíme se na viděnou.

Gabriela Licková
manažerka SMS ČR ve Středočeském kraji

Beroun má první samoobslužnou prodejnu v kraji. Jak funguje?

První středočeskou samoobslužnou prodejnu otevřela na konci ledna společnost COOP v Drašarově ulici v Berouně, konkrétně na místě bývalé samoobsluhy U Šacha. Slavnostní událost si nenechali ujít ani představitelé SMS ČR.

Pro nákup si sem zákazníci mohou zajít kdykoliv, tzn. čtyřicet hodin a sedm dní v týdnu. Během dne prodejna funguje jako klasický malý supermarket společně s dětskou hrou a malou kavárnou. Po zavírací době se o povolení vstupu do prodejny postará umělá inteligence a digitální identifikace zákazníka, který získá k tomu potřebný QR kód po zaregistrování v mobilní aplikaci Contio.

„Přes den je otevírací doba od 6.30 do 17 hodin. Mimo tento čas funguje prodejna v automatickém režimu. O víkendech to je do 12 hodin s obsluhou a pak bez obsluhy. Doplnění zboží bude probíhat vždy ráno a během odpoledne. To znamená, že zaměstnanci na zboží dohlížejí, když přijdou do práce a poté ještě před odchodem,“ přiblížil ředitel rozvoje skupiny COOP Lukáš Němčík.

A proč právě Beroun?

Klíčovým faktorem výběru lokality byla relativní blízkost Berouna k hlavnímu městu, kde žije poměrně hodně mladých lidí. Za SMS ČR se slavnostního otevření inovativní prodejny zúčastnil místopředseda Tomáš Dubský a výkonná ředitelka Jana Precechtělová. Služby na venkově jsou dlouhodobým tématem, kterému se sdružení věnuje. Právě na toto téma pořádá v březnu konferenci v Pardubicích.

Martina Jiříková
manažerka SMS ČR ve Středočeském kraji

Kvůli energetické situaci už na Vysočině nejsou tak striktně proti výstavbě větrných elektráren

Na Vysočině by mohly vzniknout nové větrné elektrárny. A to i přesto, že je mnohé obce v minulosti odmítaly. Kvůli energetické krizi se tento postoj začíná měnit. Teď stojí v regionu sedm větrných elektráren a od roku 2009 nepřibyla žádná. Přitom podle studie Akademie věd patří Vysočina ke krajům s největším potenciálem.

Rozhodnout o tom by měli sami obyvatelé obcí

O výstavbu tří větrných elektráren mezi obcemi Puklice a Předboř má zájem hned několik firem, starostové jsou ale oslovováni i v jiných lokalitách. Poptávku ještě zvýší zkrácení jejich povolovacího procesu a možnost sdílení vyprodukované energie, které připravuje Ministerstvo průmyslu a obchodu. V názorech na stavbu se zastupitelé obcí liší. V jednom jsou ale za jedno. Rozhodnout by měli sami obyvatelé obcí.

Hana Hajnová: Klíčový bude souhlas příslušných obcí

„Pokud můžu hovořit i za kolegy, postoj krajské rady je k těmto řešením možná více vstřícný, než byl postoj našich předchůdců. Je to dáno zejména externími okolnostmi,“ vysvětluje náměstkyně hejtmanky Hana Hajnová. „Neměnilo se ale to, že pro samotné umístění je klíčový souhlas příslušných obcí a jejich obyvatel,“ dodala.

Investoři využívají tzv. institut předběžné informace

Také krajský úřad zaznamenává v poslední době zvýšený zájem potenciálních investorů, kteří se dotazují na možnosti umístění obnovitelných zdrojů energie včetně větrných elektráren. Využívají přitom institut tzv. předběžné informace, kterou se dotazují na odboru životního prostředí, zda je jimi zamýšlený projekt výstavby, např. větrné elektrárny, z pohledu povolovacího řízení v pořádku či nikoliv.

Kraj aktualizuje Strategii ochrany krajinného rázu

K proměně situace dochází nejen na poli energetiky, ale i v krajině, neboť Vysočina patří mezi nejvíce kůrovcovou kalamitou postižené regiony. „I proto jsme se rozhodli zahájit aktualizaci Strategie ochrany krajinného rázu, o kterou se opírají úředníci státní správy při posuzování vlivu na životní prostředí, abychom všichni v oblasti záměru na umístění obnovitelných zdrojů energie vycházeli z co nejaktuálnějších a nej přesnějších dat,“ uvedla dále Hana Hajnová.

Větrné elektrárny místo těžby uranu?

Na konci loňského roku se náměstkyně Hana Hajnová setkala se zástupci samospráv z Brzkova, Pólné, Přibyslavi a Věžnice, aby spolu s nimi probrala otázku těžby uranu v lokalitě Brzkov a okolí. Mezi zúčastněnými panovala jednoznačná shoda v tom, že budoucnost Vysočiny není v těžbě a zpracování uranu, kterou považují za krok zpátky do minulosti. Hajnová hodlá do uranové politiky aktivně mluvit a se samosprávami v tomto směru spolupracovat. Také v těchto otázkách by podle ní měl být rozhodující názor místních obyvatel.

Zdroj: www.csve.cz

Marcela Syrová
manažerka SMS ČR v Kraji Vysočina

Zlínské SMS ČR uspořádalo ve spolupráci s krajem seminář o evropských dotacích

Navzdory sněhové kalamitě se do sídla Zlínského kraje sjelo v pátek 3. února přes 60 starostů, které krajské sdružení pozvalo na seminář nazvaný Kohezní politika: Jak se vyznat v evropských a národních dotacích?

„Velké“ dotace nejsou jenom pro velká města

Obtížné a rozsáhlé téma se přítomným snažili osvětlit odborníci z ministerstva pro místní rozvoj, Visegrádského fondu či ministerstva průmyslu a obchodu. Vzhledem k tomu, že starostové na seminář přijeli z malých obcí, snažili se řečníci rozbít stereotyp o tom, že „velké“ dotace jsou jenom pro velká města.

„Často slyším, že IROP není pro malé obce. Není to tak, dle statistik jsou právě obce mezi 1 000–5 000 obyvateli v čerpání nejúspěšnější,“ řekl Radim Sršeň, náměstek MMR a starosta Dolních Studének ve svém příspěvku Dotační možnosti ministerstva pro místní rozvoj a další aktuality. „Souhlasím s tím, co bylo řečeno. Malé obce bývají v dotacích opravdu nečekaně úspěšné a nepodceňovala bych je,“ přisvědčila Klára Smetanová ze SFŽP, která přednášela o Modernizačním fondu.

Kraj spustí dotační titul na projektové dokumentace

Na akci byl přítomen i hejtman Zlínského kraje Radim Holíš, který sdělil příjemnou novinku. „Plánujeme spustit dotační titul na projektové dokumentace,“ slíbil. Zlínské předsednictvo tuto skutečnost kvituje: „O tuto věc jsme pana hejtmána žádali již na první společné schůzce a jsme velmi rádi, že nám bylo nakonec vyhověno,“ podotkla krajská předsedkyně sdružení Ladislava Hradilíková s tím, že podobné situace potvrzují, jak významnou roli SMS ČR v regionech má.

Iva Šimoníková
manažerka SMS ČR ve Středočeském kraji

Komunitní energetika je klíčovým tématem také olomouckého sdružení

Aktivity nového předsednictva SMS ČR v Olomouckém kraji budou směřovat zejména do oblasti komunitní energetiky. Na svém prvním letošním jednání se na tom shodli členové krajského předsednictva, které vede nově starosta obce Písečná Jan Konečný.

Krajská manažerka Marcela Porvazníková informovala členy nejprve o aktualitách sdružení a sdílela s nimi své poznatky z návštěv členských obcí. Členové předsednictva na základě těchto informací diskutovali a sdíleli své příklady dobré praxe. Dospěli k závěru, že letošním klíčovým tématem bude komunitní energetika.

Členským obcím pomůže platforma Obec 2030

Komunitní energetika jde ruku v ruce s tématem fotovoltaických elektráren, které se stávají jednou z nejpalčivějších problematik nejen Olomouckého kraje, ale celé České republiky. „*Díky zástupcům edukační a konzultační platformy OBEC 2030 (www.OBEC2030.cz) sledujeme legislativní úpravy v této oblasti a zvážíme možnost uspořádat v našem kraji na toto téma seminář*“, uvedla krajská manažerka Marcela Porvazníková. Platforma OBEC 2030 nabízí členským obcím nejen příklady dobré praxe z celé země, ale také množství informací o fotovoltaických elektrárnách, elektromobilitě, veřejném osvětlení, malých energetických úsporách a mnoha dalších tématech.

DTM, stavební zákon a termíny...

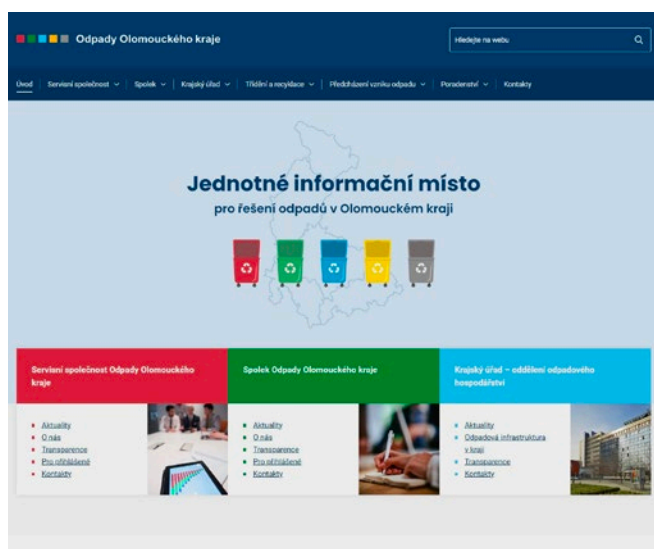
Olomoucké předsednictvo se letos zaměří také na digitální technické mapy a novelu stavebního zákona. Členové si rovněž stanovili termíny prezenčních jednání na celý rok a dohodli se na tom, že letošní krajské shromáždění uspořádají v září či říjnu.

Marcela Porvazníková
manažerka SMS ČR v Olomouckém kraji

Olomoucký kraj má nové webové stránky věnované odpadovému hospodářství

Veškeré informace o odpadovém hospodářství v Olomouckém kraji najdete nově na webových stránkách www.odpadyolomouckehokraje.cz. Nechybí zde zprávy z činnosti Spolku Odpady Olomouckého kraje (SOOK), Servisní společnosti Odpady Olomouckého kraje (SSOOK), a.s., a informace z odboru životního prostředí hejtmanství. Z nových stránek

se lze jednoduše dostat také např. na stránky Ekokomu, Hnutí Duha, KOMPASu (Kompostářská asociace) a dalších organizací zabývajících se odpady.

Servisní odpadová nabízí spolupráci městům a obcím. Zatímco většina měst se k akcióvce připojila (i když některá města opět zvažují vzhledem k aktuálnímu okolnostem jiný postup), vesnice se většinou ke spolku nebo akcióvce nehlásí. Například na Přerovsku jedná DSO Moravská brána přímo se společností Veolia Recovery (dříve SUEZ), která otevře nový multipalivový kotel se spalováním tzv. TAPů (tuhé alternativní palivo), a cesta na zatím pouze plánované překladiště a dotřídovací linku do Olomouce je pro obce Lipenska a Přerovska příliš daleko. Na Prostějovsku zase firma FCC oznámila, že vytvoří vlastní překladiště odpadů.

Cíl kraje, aby řešení odpadů zůstalo v režii měst a obcí, je správný (podobně například VaK Přerov). Svoz odpadů ovšem i nadále zůstane na bedrech obcí, které si musejí pronajímat svozové firmy většinou se zahraničním kapitálem, protože na společné mikroregionální řešení zatím nemají dost sil a odvahy.

Pracovní skupina SMART Odpady OK se hodlá v roce 2023 více zaměřit na sběrné dvory a zmapování jejich sítě a Re-Use centra v kraji.

Tomáš Šulák
SMARTV, o.p.s., člen SMS ČR
a člen PS SMART Odpady OK

Jihomoravský kraj

Kraj vyzývá obce ke spolupráci na přípravě dotačních výzev na podporu cestovního ruchu v kraji

Jihomoravský kraj požádal Sdružení místních samospráv ČR o spolupráci na přípravě a nastavení správného zaměření plánovaných výzev na podporu cestovního ruchu vyhlášených v rámci Národního plánu obnovy a v rámci výzev Integrovaného regionálního operačního programu 2021–2027 (IROP).

Čeho konkrétně se spolupráce týká?

Spolupráce se týká sběru informací o připravovaných projektových záměrech, které obce zvažují v rámci dvou uvedených programových nástrojů financovat. Kraj prostřednictvím manažerky SMS ČR v Jihomoravském kraji vyzývá obce ke kontrole a aktualizaci projektových záměrů z oblasti cestovního ruchu a péče o národní kulturní památky vedených v Informačním systému projektových záměrů (ISPZ), případně ke vložení nových.

Co je cílem?

Hlavním cílem dotačních výzev je zvýšení konkurenceschopnosti a odolnosti odvětví cestovního ruchu prostřednictvím podpory zelené tranzice, digitalizace služeb ČR a vzdělávání aktérů v tomto odvětví. Jde o to, aby se odvětví cestovního ruchu stalo odolnějším vůči energetické krizi i dalším ekonomickým a geopolitickým výkyvům.

Krajská manažerka: S vložení do systému ráda pomohu

„Cestovní ruch je významnou součástí života Jihomoravského kraje, a proto je důležité, aby se toto odvětví co nejrychleji zotavilo z následků pandemie covid-19, která jej citelně zasáhla. Pokud by některá obec nevěděla, jak svůj projekt do Informačního systému projektových záměrů vložit, ráda jí pomůžu,“ vzkazuje krajská manažerka Blanka Březinová.

Blanka Březinová
manažerka SMS ČR v Jihomoravském kraji

Některým pracovním skupinám SMS ČR chybí zástupce z Karlovarského kraje. Nechcete jim být právě vy?

Hlavní osou odborné činnosti SMS ČR jsou bezesporu specializované pracovní skupiny, které jsou poradním orgánem republikového předsednictva SMS ČR. Členy jednotlivých pracovních skupin jsou starostové i místostarostové s příslušnou odborností pro danou problematiku.

Co dělají pracovní skupiny SMS ČR?

Celkem deset skupin, jejichž výčet najdete na webových stránkách smscr.cz, se podílí na připomínkování legislativních textů a jejich členové se účastní nejrůznějších odborných jednání a schůzek. Cíl je zřejmý. Jde zejména o monitoring a usměrňování klíčových legislativních návrhů s přímým dopadem na samosprávu. A že ten může být někdy dost tvrdý, většina starostů dobře ví.

Karlovarský kraj zatím nemá zastoupení ve čtyřech skupinách...

V některých pracovních skupinách (PS) dosud chybí zástupci Karlovarského kraje. Jde o skupiny:

- PS pro veřejnou správu a služby
- PS pro energetiku
- PS pro dopravu

Pokud vás práce v některé z těchto skupin láká a je vám blízká, budeme rádi, když v ní právě díky vám bude slyšet hlas i z Karlovarského kraje. V případě zájmu se neváhejte obrátit na krajského manažera Romana Svobodu.

Roman Svoboda
manažer SMS ČR
v Karlovarském kraji

Opakované volby v Moldavě na Teplicku opět u soudu, Brodec na Lounsku nemá ani napodruhé starostu

V Moldavě v Krušných horách žije trvale méně než 200 obyvatel, z nichž je pouhých 153 voličů. I proto bylo pro volební výsledek naprosto zásadní vyškrtnutí 38 voličů, kteří se v obci dle současného vedení před volbami nezdržovali a přihlásili se k trvalému pobytu jen z formálních důvodů. Zatímco v řádném termínu voleb byli všichni tyto voliči nakonec předsedou volební komise k volbě připuštěni, v opakovaných volbách tomu tak již nebylo. Výsledek je diametrálně odlišný, s čímž se však nespokojila členka původně vítězné strany, která se v opakovaných volbách do zastupitelstva neprobojovala. Svolání ustavujícího zasedání zastupitelstva a volby nového starosty či nové starostky obce je proto opět spíše v nedohlednu.

Svého starostu nemají stále ani v obci Brodec na Lounsku. Ani napodruhé nikdo v přibližně devadesátihlavé obci nekandidoval. V posledních letech se přitom obci dařilo získávat dotace, opravený má obecní úřad nebo hasičárnu. Bývalá starostka ovšem svoji práci již vykonávat z osobních důvodů nechce. Ústeckému kraji tak hrozí, že přijde o jednu ze svých celkem 354 obcí. V tuto chvíli vede obec z pozice správce úředník z ministerstva vnitra.

Marek Komárek
manažer SMS ČR v Ústeckém kraji

V Pteníně větrné elektrárny nechceme, rozhodli občané v referendu

Přestože by větrné elektrárny přinesly obci Ptenín na jižním Plzeňsku nové příjmy do obecní kasy, občané je nechťejí. Rozhodli o tom v referendu, které proběhlo souběžně s prvním kolem prezidentských voleb. Ve dvouseťhlavé obci byla volební účast 74,4 procenta.

Stejně jako v loňském roce v Kolovči se i občané Ptenína v referendu rozhodli, že nechťejí, aby v jejich obci vznikly větrné elektrárny, a to i přesto, že by to jejich obecní kase přineslo nové příjmy.

„Vzhledem k velké volební účasti je referendum platné a závazné. Jsem rád, že volební účast byla vysoká a lidé se přišli vyjádřit. 63 občanů hlasovalo proti, 57 jich bylo pro výstavbu elektrárny,“ sdělil médiím starosta Martin Kastner, který s výstavbou souhlasil.

Podle zákona je výsledek referenda závazný, pokud nadpoloviční většina hlasujících tvoří alespoň 25 procent oprávněných voličů. Tuto podmínku se podařilo splnit. Vedení obce tak vyrozumí zájemce, jak referendum dopadlo. Opakovat se může znovu za dva roky.

Proč byli místní proti?

Místní měli největší obavy z hluku a dalšího vlivu turbín na životní prostředí. Odpůrci také argumentovali tím, že se změní krajinný ráz.

Investor nabídl kompenzaci

Investor však obci nabídl finanční kompenzaci ve výši milion korun za jeden stožár s tím, že se mohly postavit dva. „Dále nabídl ročně tři sta tisíc korun jako kompenzaci za jednu větrnou elektrárnu, plus 50 tisíc korun na podporu činnosti spolků. Pokud by se lidé v referendu rozhodli pro kladné stanovisko, jednali bychom i s dalšími firmami,“ dodal starosta.

Roman Svoboda
manažer SMS ČR v Plzeňském kraji

DEN malých OBCÍ

28. 3. 2023 Olomouc
Výstaviště FLORA Olomouc

4. 4. 2023 Praha
O2 Universum

Konference Den malých obcí je skvělou příležitostí, jak získat **aktuální informace zaměřené na efektivní správu obcí**. Zástupci resortních ministerstev se budou věnovat celé řadě zajímavých témat zejména z oblasti financování, dotační politiky, dopravní obslužnosti i nejnovějších problémů a jejich řešení.

Akce je určena všem, kdo se podílejí na řízení obcí, **starostkám, starostům i jejich zástupcům**. Přijďte diskutovat s ostatními kolegy, získajte nové kontakty a inspiraci do další práce. Prohlédněte si výstavu firem nabízejících produkty a služby obecním úřadům.

DEN malých
OBCÍ

www.denmalychobci.cz

Příklad dobré praxe z Pardubického kraje:

V Trstěnici u Litomyšle obnovili stodolu z poloviny 17. století. Chtěli zachránit to, co jinde nemají

Malebná obec Trstěnice ležící nedaleko Litomyšle v Pardubickém kraji láká k návštěvě z mnoha důvodů. Jedním z nich může být prohlídka unikátní polygonální roubené stodoly. Takových tu dříve stávaly desítky. Dnes jsou k vidění jen dvě. Jedna se sem přestěhovala ze sousední vsi, druhou zrekonstruovala obec. „Obě stodoly je možné vidět při procházce naší naučnou stezkou, která má tři trasy a provází životem na vesnici,“ říká starosta Roman Kmošek.

Rozhovor

Pane starosto, proč jste se rozhodli zachránit Žroutovu stodolu?

Chtěli jsme zachránit to, co jinde nemají. Věděli jsme, že se jedná o unikátní stavbu, ačkoliv jsme v době nápadu nemohli dokázat, z jakého roku je. Spousta starousedlíků ale říkala, že jim o stodole vyprávěli prarodiče už za jejich dětství. Inspirovalo nás i přestěhování jiné polygonální stodoly ze sousední obce Čistá k nám. Až na základě průzkumu se zjistilo, že nejstarší část Žroutovy stodoly pochází z roku 1648. Což z ní dělá nejstarší stodolu stojící na původním místě v České republice a jednu z nejstarších vůbec. Většina stodol je převezená nebo přestavěná na jiné místo.

Víte z historických pramenů, proč se původnímu majiteli stodoly říkalo Žrout?

Stodolu podle zápisků významného kronikáře Josefa Žrouta postavil jeho prapředek Lukáš Žrout. Proto Žroutova stodola. Rod Žroutů je jeden z nejstarších zemědělských rodů v Trstěnici.

Kdy a jak záchrana památky probíhala?

Stavbu jsme realizovali v roce 2019. Té předcházely zhruba dva roky příprav v podobě průzkumů a přípravy dokumentů. Stodola je navíc v soukromém vlastnictví, takže jsme museli vyřešit majetkové záležitosti jako např. nájemní smlouvu s majiteli a přístup ke stodole

pro pěší. Přístup jsme realizovali díky příspěvku od Pardubického kraje.

V jakém stavu se stodola nacházela?

V dezolátním. Zachránili jsme ji takřka z popeľa. Měla zřícenou střechu, což je vidět i na fotografiích. Veškeré nezdravé dřevo se muselo odvézt. Abychom zachovali původní ráz stavby, nechali jsme ručně vytesat trámy, které již nevyhovovaly. To se dělo v rámci akce Setkání tesařů. Práce prováděli studenti ze Střední školy řeme-

slné v Jaroměři. Pak jsme na základě dobových fotografií položili šindel.

Kolik tesařů na výrobě šindele na Žroutovu stodolu pracovalo a jak dlouho jim to trvalo?

Na výrobě šindele pracovali přibližně měsíc a půl čtyři lidé. Pokrytí historické části stodoly zabralo 14 dní.

Jak jste opravu stodoly financovali a na kolik se vyšplhaly náklady?

Celkové náklady se vyšplhaly k částce 1,3–1,5 milionu korun. První etapa zahrnující přípravu vyšla zhruba na 600 tisíc a druhá, při které se pokládala šindel, na 700 tisíc. Náklady pokryla obec. Důležitým partnerem byl Institut lidového kulturního dědictví, z.s., který zaštiťoval dozor nad dodržením tradiční řemeslné práce tak, aby byla stodola opravena podle dobových zvyklostí a zůstal zachován její původní ráz.

Nové dřevěné trámy byly tedy ručně vytesány z kulatiny v rámci dobrovolnického workshopu, o kterém už jste hovořil. Jde u vás o tradiční akci nebo se tento workshop konal záměrně jen kvůli vaší stodole?

Ted' už jde o tradiční akci. Workshop pořádá zmiňovaný institut, který má sídlo v místním Mikšíkově statku. Během setkání probíhá ukázka výroby šindele, došek, rukodělných výrobků. Studenti ze Střední školy řemeslné v Jaroměři

Před opravou

předvádějí, jak se dříve opracovávaly trámy pouze s pomocí ručních pil, seker a teslic.

V Trstěnici máte ještě jeden zajímavý místní zvyk, kdy stavení pojmenováváte různými jmény. O co přesně jde?

Posledních pět staletí u nás dostávají statky a domy různé přezdívky, které ovšem většinou nesouvisí se jménem majitele domu. Každý náš obyvatel má tak nejméně dvě jména. Jedno vlastní a druhé podle usedlosti, kde žije. Máme tady např. domy, kterým říkáme „U Sobotů“, a ještě rozlišujeme, jestli horní nebo dolní, ale ani v jednom z nich nebydlí Sobotovi. Když se sem přistěhuje někdo nový, chvíli mu trvá, než se zorientuje.

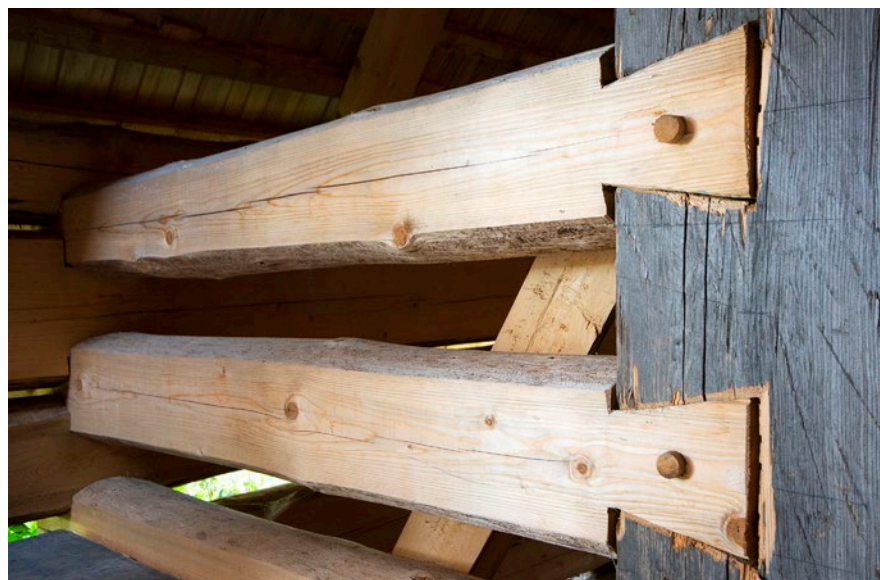
To věřím. Ale vraťme se ještě jednou ke Žroutově stodole. K jakým účelům ji dnes využíváte?

Stodolu využíváme, stejně jako současný majitel, ke skladování. Jsou v ní uloženy např. dobové hospodářské nástroje. Ty se používají při

Během opravy

letní slavnosti zvané „Trstěnické dožínky.“ Kdo zavítá ke stodole po naučné stezce, může si ji prohlédnout i zevnitř.

Během opravy

Je ve vaší obci podobná stavba, jejíž záchraně se budete věnovat?

Obráceně. Této stavbě jsme se věnovali, protože tu už podobná stavba byla. Byl to pro nás impuls, že i z téměř nemožného se dá vykresat velká věc. U transferované stodoly z vedlejší obce Čistá sem k nám k Mikšíkovu statku šlo o ještě větší počín.

Polygonální stodoly nebyly dříve v zemědělských vesnicích, jako je ta naše, ničím výjimečným. V sousední Čisté jich stálo 60, u nás 40. Bohužel se dochovaly pouze dvě.

Pane starosto, děkuji vám za rozhovor. A čtenářům bych ráda vzkázala, že si vaši stodolu i další zajímavosti obce mohou prohlédnout také v pořadu České televize Náš venkov pod názvem Po trstěnické stezce.

Rozhovor vedla
Kristýna Vodrážková
manažerka SMS ČR
v Pardubickém kraji

Je libo prezenční vzdělávání?

Vzdělávání SMS-slужby

Čtete-li tento článek očima člena místní akční skupiny či mikroregionu, zbystřete prosím. SMS-slужby přichází nově s nabídkou prezenčních školení šitých na míru. Ptáte se, na jaké téma by to bylo? Pro kolik osob? A kde by se školení mělo uskutečnit?

Kvůli covidu, který nás uvěznil do online prostředí, jsme už skoro zapomněli na prezenční školení. A ta přece mají něco do sebe. Na rozdíl od online vzdělávání umožňují blízkost skupiny, vzájemnou inspiraci, vzájemnou konzultaci otázek a vznik nejednoho nového přátelství.

Školení na míru? Žádný problém...

Pokud jste zástupci MAS či mikroregionu nebo máte prima partu kolegů z obcí a měli byste zájem o uspořádání školení na míru, rádi za vámi do regionu zajedeme. Neváhejte nás kontaktovat. Domluvíme se na místě, tématu a lektorovi. Ideální je střední skupina v počtu 15 až 20

účastníků. Všechny organizační záležitosti pro vás zařídíme, vy si užijete vzdělávání ve skupině spřízněných duší kolegů a přátel. Těšíme se na spolupráci s vámi.

A nebojte se. Školení, která můžete absolvovat v pohodlí svých kanceláří či domovů a k nimž se můžete vracet opakovaně, máme samozřejmě v naší nabídce také.

Jitka Hanáková
koordinátorka vzdělávacích
a propagačních aktivit

